

Habonnak. Vagyoni jussát meg kisebb fiára, Gabira testálja. A pákász magához hívja a kitagadott Ferit. (I. felv.)

Feri és a pákász a nádasban húzzák meg magukat. A pákász elmondja élete történetét, elhallgatva kiletét. Elüldözték otthonából, Övéi holtnak hiszik. Saját csalódásával igyekszik békítgetni Ferit. Özv. Batóné fia után jő és a pákásztól megtudja, hogy ismerte elveszett fiát, Boldizsárt, aki szerelmi bánatában lett öngyilkos. A bűnös ebben Habonnén kívül — kibe Boldizsár szerelmes volt, de csalódott — Bató is. Klári is hozzájuk menekül, mert Somához akarják feleségül adni. Batóné haza akarja a leányt vezetni, de a pákász kunyhójába kell rejtőzniük, mert az uraság és társasága. közte Kaján, Gönczöli, Batóval vadászatra érkezik. Gönczöli a pákásztanyán elmondja hogy Habont Boldizsár meggyilkolásának gyanuja miatt elfogatta. A pákász kijelenti, hogy tud az ügyről, de csak vallatáskor szól majd. Batót ez ismét megrémíti. Habon és felesége Magdolna is a pákászhoz jő Kláriért. De Batóné szemükre veti Boldizsár ellen elkövetett vétküket, s hogy Habon Magdolnában Boldizsár jegyesét szerette el. Ezért menekült a halálba. Habonék belenyugosznak Klári és Feri frigyébe. Jóska átad egy jegygyűrűt Magdolnának a holt Boldizsár bocsánata jeléül. Feri menekülésre inti Habont, de az ártatlansága tudatában kortesdallal megy üldözői elé. — Bató Jóskához sompolyog, hogy megtudja titkát. A pákász elmondja, hogy látta a gyilkos-ságot, s a tettes Habonék vagy Batóék telkére futott. A magára maradt Bató ismét hallja a rejtélyes furulyaszót, lelkiismerete mardossa és elrohan. (II. felv.)

Batóék udvarán dorbézol a Kaján-párt Gabival az élén. Gabi fiatalos féktelenségében az ellenpárt tanyájára megy. Bató félőrülten tér haza a nádasból s elhatározza, hogy másnap megöli a pákászt vagy magát. Batóné Habon békülő szándékáról arra gondol, hogy Habon a béküléssel a gyanút akarja magáról elhárítani. Ekkor lép elő Jóska és tagadja, hogy Habon a gyilkos. Bató most abban bízik, hogy Jóskán kívül senki sem tud biztosat, így tagadni is lehet. Gönczöli hírül hozza, hogy Gabit az ellentáborban agyon-ütötték. Ez végre összetöri Batót. Megvallja, hogy ő itatta le Gabit s okozta vesztét, de még nagyobb a bűne öccse iránt, mert ő taszította a Tiszába húsz évvel ezelőtt. Jóska ekkor elárulja kiletét: ő az elvesztett fiú, Boldizsár. Felismerik anyajegyéről és Magdolnának adott jegygyűrűjéről. Gabi is magához tér eszméletlenségéből. A haragosok kibékülnek, a fiatalokat eljegyzik, s győz a Viktá-párt. (III. felv.)

Közlő: ROMHÁNYI GYULA.

ADALÉKOK VÖRÖSMARTY KÖLTŐI MUNKÁSSÁGAHOZ.

A M. T. Akadémia Vörösmarty-kézirataiból három érdekes kéziratot közlök. Mindegyik egy-egy költői mű töredéke.

Az első, egy hexameterben írt vers-töredék, egy kis nyolcad-ív alakú füzetkében maradt fenn, amely huszonnyolc lapból áll. Az egyes levelek néha hiányoznak vagy félig tépett-k. Tipikus Vörösmarty-füzet. Egymás után következnek benne: *Víg játék*-tervezet, amelyből csak a cím és a «személyek» vannak meg, majd versek, fejrajok, számadások, betű-írások

magyar nyelvészeti részletek «a birtokos ragasztásról», «névragozásról» és — gyorsírási gyakorlatok.

A közölt költemény időpontja meghatározható. A füzetkében van ugyanis Vörösmartynak két ifjúkori verse: *Aludjatok szép álmaim...* és *Elhagysz* — ez az utóbbi *V. M. Minden munkái* kiadásában *Egyed Antalhoz* c. jelent meg. Az utóbbiból a jelzett füzetben mindössze négy kész sor s három törölt sor van meg, mert a folytatást magában foglaló levél ki van tépve. A költeménynek a kéziratban nincs címe. De háromszor is ki van írva a cím helyén, feltűnően szép betűkkel: *Első ének*. Hogy V. a jelzést e költeménynek szánta, vagy más terve volt, nem lehet eldönteni. Ez az utóbbi költemény pedig 1822-ben készült. Ebből minden valószínűség szerint az *Árpád Zalán ellen* c. költemény írásának időpontja is 1822 lehet. Vörösmarty M. e költeményét tehát Bonyhádon írta. S talán e versében kell a *Zalán futása* első kísérletét látnunk.

A második kézirat tizennégy nyolcad-ív lapból álló füzetnek első hét lapját foglalja el. Az első két lap hiányzik; ezt nemcsak a csonka szövegkezdés, hanem a lapszámozás is mutatja: a füzet a 2. lappal kezdődik. Hogy ez a vígjáték-részlet az előbbi füzetben, az *Árpád Zalán ellen* c. költemény előtt található *Víg játékhöz* tartozik-e, amelynek személyei: Egy városi özvegy asszony, ennek öccse, falun nevelt leány (mindössze csak ennyi készült el belőle!), azt nem lehet megállapítani.

A töredék stílusá, itt-ott át-átcsillámló tendenciája, epikus menete a darabot Vörösmarty ifjúkori kísérletei közé utalja.

A harmadik töredéket magában foglaló kézirat négy negyed-ív lap s egy dráma részlete. A kéziratot látni, hogy részlet, melynek a dráma IV. felvonásából való előző és következő lapjai elvesztek. A dráma a *Marót bán* egy korábbi szövegezése, valószínűleg első kidolgozása. Vörösmarty majdnem minden drámáját többször is kidolgozta, míg végleges szöveghez jutott. A kiadott s a jelen kézirati szöveg-anyag közt nincs nagy különbség. De nagy eltérést mutatnak a szereplők nevei. A kézirati *Korog bán* a kiadásban *Marót* — eredetileg *Erdődi*¹ — bán lett; *Szinán* pedig *Haszánra* változott. Úgy szintén változást tüntetnek fel a jelenetjelző utasítások is.

1.

Árpád Zalán ellen.²

/Hallj Alpárnak fejedelme, Zalán

Gye/

«*Napjaid olly szomorúk, mint a' felhőbe borult ég,*

/Fegyvereid közt is húban fogy el

csüggedez élted ;

¹ L. Athenaeum. 1838. I. félév 26. k. — Gyulai Pál megjegyzését: *V. M. Összes munkái*. 1885. IV. 454. l. — Bárfay László 1838. jan. 18. ezt írja naplójában: «Nálam ébédelt Vörösmarty. Ebéd után eljött Szemere. Olvasott szomorújátékából. (Korogbánhól)»

² A dőlt betűs sorok jelzik a véglegesen kialakult szöveget. A zárójelbe tett részek mind törölt kísérletek.

Birtokod így szükül kevesül,
 Fegyvereid közt is bánatnak eredve fogyasztod
 Életedet, szép birtokodat /fogy néped is ezzel/
 /M.../ hogy/ s így híred enyészik.
 Meddig fogsz o Fejedelem, /még/ vesztegleni /köztünk/ meddig
 /Meddig szenveded a' raboló Magyaroknak e/
 Szenveded a' raboló Magyaroknak terjedését.
 Karjaid a' harczban nem gyengék kardot emelni,
 /És rezgő ideged villámként szór nyilat. C/
 És suhogó nyilaid villámként messzre röpjűlnek.
 /S/ Mink sem forgatjuk gyáván vasainkat utánad.
 Szólj bár, s eltisztul tájunkról dölfe hadával
 A' jövevény Árpád: /dárdán/ gerelyen fog vére pirulni
 /A' Egy bátor Bolgár fellengős lelke hevervén
 /Igy szólott fejedelméhez Alpárnak urához,
 A' ki midőn égnek emelgetvén/
 A' lobogó tűznél széles pajzsára terülve
 /Igy szólott fejedelméhez.../
 Fejedelméhez emígy szólott Tételi sikon. (!)
 A) Bútepte Zalán, Alpár Ura, gondba merülten
 /Állott egy dombon/
 /és/
 Hallá dombjáról: /s ezt hallva csapásra szegülvén/
 haragos mozgásra hevültek
 /Karjai a'/
 Tagjai, s dárdáját emelintve az égre sohajtott.
 /Majd azután, hogy erőre kapott mér/
 /Lángra kapó mérgét nevelé /a' csalfa görögség/
 /Azán lángra kapó mérgét /a' csalfa görögség/
 /Mellyet kit/
 Lángra kapó mérgét nevelé a csalfa görögség.
 /Kit kelet Csan/
 /Öseinek bajos ütközetét említve/
 /Diadalmaitól mely Császártól küldetve segítsen/
 Melly a' Bolgárokkal együtt jött /néki/ vni segédül.
 Haj! S nem tudta, hogy /itt/ őt a fényes támadat ormán
 Kelt zivatar zuhogandja körül, /hogy majd mikor/ (olvashatatlan szó)
 és sírba taszítja
 /Öldöklő viadal közben/
 Hogy, mikor itten majd /távol/ honjától messzre szakadván
 Vérében fetrengve terül a Pannoni síkra
 Várt diadal zengése helyett küld vissza sohajtást!
 /Hah! de ki táboroz ott/
 Hah, de ki táboroz ott? /népének gyors erejével/
 villogva, csörögve vasában?
 /A tizsa mentében ki/
 /A Tizsa mentében ki emel paizs dárda/
 kard, buzogány, dárda haraggal

/S férfi vitézséggel /olvashatatlan áthuzás/
 készülvén harcra/
 /A Tisza mentében kard buzgány dárda szegődik/
 /Ellened ó Alpár, s már is széledre nyomúla/
A Tisza mentében /Ki/ melly nép gyül ellened Alpár?
 /Hadba törő vállán párdücz/
Párducza vállairól, oldalról tegze /le/ simul le.
 /Baljában paizs, s ez alatt döntő nagy melle/
Paizsa erős, s ez alatt döntő nagy melle erősebb.
 /Jobbja ölő buzogányt/
*Arcza vidám, szeme tűz, /szava dörgő fergeteg/
 /fergeteg, id.../
 zivatar szava, /fegyvere/ gyors keze villám*
 /Lelke olvashatatlan szó/
 /Melly rezgő buzogányokk.../
Melly rezgő buzogányával vértontva csap, öl, dönt.

2.

Vígjáték-töredék.

A / / jelek a kéziratban áthúzott szövegrészt jelölik. A [] jelek V. utastításai.

tudom /hol a' fejem/ hova kapjak

BAJNOK

Jerünk Fondor, [el]

KÁBA

«Neved Kába, magad még azabb vagy» De Uracskám, több esze van Kábának, mint Mindnyájatoknak. Ő költségeken vigad, éli világát. /SzenvedjeteK értte./ Ti számoltok /olvashatatlan áthuzás.... veletek/ helyette is. Ezért aztán csal (!) el lehet egy két ütleteket tartani. [el]

/Id/ Szerfalvi szállása

[Ida olvas magányosan. Bokrosné csendesen. jő, Idához megy, s arczát gyengén veregeti.]

BOKROSNÉ.

/Hát maga/ Mit dolgozik maga?

IDA

Hozta Isten, édes Nénike. Ugyan régen volt szerencsénk.

BOKROSNÉ

Csak ne is beszélj: ti színt olly ritka madarak vagytok nálám (így!)
 — /Áthuzott szókezedet/ Honn va/g/n Anyád?

IDA

Igen is. Tessék besétálni.

BOKROSNÉ.

Nem még. Előbb meg nézem, mit olvastál. [Kezébe veszi a könyvet]
 Szerelmeket! Ugyan bizony! Hogy mer illy baba szerel/met/emről olvasni.
 Tü, /és/ czérna kezébe.

IDA

Hisz/en épen most/ azt is imént tettem le.

BOKROSNÉ.

Soha sem kell le tenni.

IDA nyájasan.

Ugy tett e Nénike?

BOKROS (!)

Ugy bizony. — Ha tudnád! — De még is mondd kitől kapod az efféle könyveket?

IDA

Ez az első. Hajtától kaptam ezt.

BOKROS (!)

Hajtától. Szelid egy ifju, mondhatom. S tréfán kívül legyen mondva ide hozzátok sok derék ifju jár. Lator fi az a' te bátyád; ki tudja válogatni.

IDA

Aztán mellyik tetszik ugy Nénikének?

BOKROSNÉ

A' többi között Bajnok is jeles ifju. Micsoda fölséges termetű, bátor, hatalmas tekintetű ő.

IDA

Talán /a'/ Néném /azt/ is érzi tekintete hatalmát?

BOKROSNÉ

/Te/ Csintalan. — S te mi/n/t mondasz felőle.

IDA

Mit mondanék? Termetre derék.

BOKROSNÉ

Másként nem?

IDA pirulva

De különben is —

BOKROSNÉ

No tudjuk már. Jerünk /most/ Anyádhoz.

IDA

Ha ugy tetszik.

[el]

IDA

No most jö
mehetsz.

PALI

/Nem én: jön velem /Valamit mutatok; /de/ hanem meg nem mondom /meg/ mit.

IDA

/S/ Hátba nem megyek el?

PALI

De hogy nem jő/n Én mutatni akarok valamit/ Csak jöjön Nénike
[huzza] Azért nem mondom meg hogy kis nyulaimat akarom mutatni; mert
ha meg mondanám

IDA

/Meg/ Elakadtál ugy-e? Jer hát

/Útsza/ Utcza

Szerfalvi, Fondor, Bajnok jönnek

BAJNOK

Eszem a' lelkét, be gyönyörű kis baba az. Nézd, nézd, ott fenn az
ablakon.

FONDOR.

/Be/ Elbujt már.

BAJNOK

Kár. Szerfalvi mit busulsz?

SZERFALVI.

Busúl, /akinek nincs esze, nem én/ a' bolond, nem én.

BAJNOK

Hát mért nem nézesz oda?

FONDOR

Oda a' csillagok hazájába, föl, a' gyönyörök ablakához

SZERFALVI

Eh! Ősmerem. — Jerünk.

Fondor Szerfalvit érdekelve Bajnokhoz.

Haha!

Te! hallod? Ősmeri. Lelkemre mondom — —

SZERFALVI

No csak ne is mondd, tudjuk már mit akarsz. — Soká marad Hajta,
menjünk.

BAJNOK

Várj; maradjunk még egy kevesse, holmit csak látni itt az utcakon (így!).
— Nézd, ott egy harisnyás teremtése az Istennek. Hogy Atilla mennyköve
csapja meg!

FONDOR.

Hogy a' lapos guta járja meg zsebét kívül belől!

SZERFALVI

Hajta!

[Hajta jő]

/Jöhettél/ No még is eltoltad magadat

HAJTA

Talán sokáig vártatok?

BAJNOK

Vártunk ám; de több az annál: harisnyát láttunk /s Magyar viselte azt

/HAJTA

Az nem csoda. S Magyar viselte?/

FONDOR

Magyar mondod? /Hitvány/ Korcs az, nem Magyar.

HAJTA

Ne buzogj Fondor. A' ki megveti nemzeti köntösét, s olyl kitetszón tarkázza föl magát, nem egész Magyar ugyan; de én még is többre becsülök egy Magyar szívü harisnyás /Magyart/ Hazafit, mint az arany rojtos nadrágban s mentében egy rossz hazafit, a' ki /alkotójától/ keblébe rejtett kincseit /tág/ bő poharak között dúskálja el, a' ki /megfeledekezik a'... olvashatatlan átírás/ arról, a' mi néki mindent adott, a' mi szülte, s nevelte őt, — a' hazáról megfeledekezik.

SZERFALVI

Hagyd el, Hajta, nem utczára való az illy bölcsekedés.

BAJNOK

Nem ám; és /bizonyossá tehetlek/ tudd, hogy ma te sem lészesz jobb nálunknál, és /azt is hogy/ ha még egyszer a' harisnya mellett perorálsz, jaj lelkednek!

HAJTA

Hogy ne! derék egy argumentum, mondhatom; de menjünk, nem civódodom.

FONDOR

Jobb is, ha üdvözülni akarsz.

/Jő három/ Két parasz jő.

Az első

Ejnye /olvashatatlan áthúzás/ Istók Bá/tyám/ csi, be temérdek egy épület ez, nézze kee csak. Nagyobb mint nálunk a' szentegyház.

A második

Bizony nagyobb ám, tornyostól is bele férne.

Az Első

Aztán tetejét nem is igen látni, olyan magas, mint az ég.

/Nagyon felnéztében megtántorodik/

Huj! /olvashatatlan áthúzás/ majd meg is tántorodtam.

/Fe/ Második

/Vigyázz e/ Vigyázz; el esel. — De nézd, nézd, micsoda Isten csufja az ott, hogy meg pislog.

Az első

/Ördög az/ Hogy a' nyavalya törje ki, mi lehet az? Ördög az, Istók Bácsi.

A második

Biz én is azt tartom. /Jerünk odább. Kérdezzünk meg valakit/

[Egy barbély legény jő]

Ugyan földi, micsoda állat ott az a' pislogó?

A/z/ barbély

Hát azt sem tudják? /kentek/ Ejnye be járatlan esze van kenteknek.

Az első

Uram, mi faluról jöttünk, még soha sem jártunk itt.

A' barbély.

Vagy ugy — No lelkeim, bát én megmagyarázom. Az ott nem egyéb, mint a' bámészok és pimaszok /pásztor/ királya. [el]

A' második

No Jancsi, teremtettét! itt ne sokat botorkáljunk.

Az első

Ne ám. Veszedelmes nép lakja ezt a' várást. Minden ördög van itt az ember utjában.

A' második megrántja az első köntösét.

Sugva. Hallgass az ebaggatát. Nézd ott az üvegben egy Ur ül, ha meghallja szavainkat — —

Az első csodálva

Mi ördög. Ejnye Istók Bácsi, még ezt sem hittem volna. Ni, hogy mereszti szemeit.

A' második

Köszöntjük, s térjünk el innen.

[az üveg felé indulva mind ketten leveszik kalapjukat.]

Szerencsés jó napot kívánok édes jó Uramnak.

[Bámulva tekintgetnek egymásra látván, hogy a' vélt ember nem mozdúl]

Az első /még rám/ boszankodva

Még rámk sem néz. /közelebb nézvén megösméri/ Hiszen nem ember ez. Viaszból van, hogy olvadjon vízzé! Majd bolonddá teszi az embert.

A' második

Siesünk el innen Jancsi Öcsém, roszszúl járunk még ma.

[Indulnak]

Soha életem teremtésében sem hittem volna, hogy ennyiféle csodája van a' világnak.

Utóbb /még/ a' /bükfát/ bálványt sem különböztetjük meg az embertől.

Az első

Hi hi hi! bizony furcsán jártunk. [el]

3.

A Marót bán töredéke.

A' várfalak.

(IV. Felv.)

/A' vár falak./

hangos zavaros

/Törökök távolból kiáltások távolból/

Korog és Barra a várfalon.

/Macsoi bán, add meg váltságodat./

/Korog a' várfalon megjelenik Barrával/

/Minő pokolzaj hóg váram felém

ez váram körül?/

/Mi zaj kö/

/Mi vész közelget? Milly pokol zaj ez?/

/Szent Isten! Ez Szinán bég/

Barra sietve jő.

Uram, veszély fenýíti váradat.

/Népünk Hadunk a' szomszéd falvakon tanyázik

*Hadunk még szerte /falvakon tanyázik/
kiinn van a' tanyákon.*

/Itt egy ordítóva jö török had/

S itt elkerülve öreink figyelmét¹

/Kijátszva megcsalva /olvashatatlan rész/ várad felé

*Jön egy török sereg lovon gyalog
jön s /vár/ a' csendes levegőt
egy szörnyű kürt*

Vad ordítása mint örvénnyé zavarja

Várad veszélyét, ostromot jelent./

[A törökök kiáltása távolról]

/Macsói bán, add meg váltságodat./

Korog.

Hah ök! Szinán bég népe. /S én botor/ Kárhozat!

Átkozott! Átkozom.

Kárhozat/

/S én/ *Hogy a' napot s váltságot elfelejtém. —*

[Katonák gyülekeznek a várfalra.]

/Menj Barra/

Küldj a' hadért hogy tüstént gyűljön össze

És szálljon a' vár éjszak oldalához.

/Barra

Azt megtevém bán, ámde addig is

Felrendelém az örséget.

Korog/

Barra

/Az téve van. Két óra múlva /már/ tán

Lesz annyi nép, hogy szembe szállhatunk.

De együtt leendünk. Addig/

Már küldtem érte. De míg /meg érkezik/ megérkezik,

/Elrendelém a' várnépet/

A vári népet mind felrendelém.

Korog.

Fölösleges gond. /Adj/ Hozz egy békezáslót

És tüzd ki a' vár szegletén [Barra int s egy katona eltávozik]

Bizonnyal

Alkudni fog még a' pogány előbb.

[A' katonákhoz]

Ti szálljatok le a falak megé.

[Katonák el] /egy katona kitüzi a fehér/

¹ A kéziratban itt kereszt-jel van. Vörösmarty így szokta jelezni a későbbi írt betoldásokat. Ez a rész azonban itt hiányzik. — A *dölt sor* a kész szöveg. A jelek a *kéziratban áthúzott szövegrészt* mutatják. A [] jelek Vörösmarty *utasításai*, amelyeket legtöbbször maga is zárójelbe tett.

Kiáltás /ordítás/ közelebről
Macsói bán, add meg váltságodat.

Korog.

Üvölts, üvölts hogy meg szakadj belé.

[egy katona jő s kitüzi a zászlót]

Oh ez gonosz nap éltedben Korogbán.

De helyre szív most férji kell a' gátra.

[Egy török jő.]

Zászlód jelenti hogy békét akarsz.

Korog.

/Bizony leend. Ki alkudozni jő/

Ki /alkudozni/ értekezni s alkudozni vágy,

/Korog/

Bátran jöhet, bántatlanul mehet.

[török el]

Váltságomat nem bírják táraim

*S én áldozat vagyok ; /de szavamnak áldozatja/
 de még előbb*

/De váramat megmentem/

*Megmentem e' várat s /kiszaggatom/ kivagdalom
 /kiégetem/*

/A vár becsületemből a' gaz

nek kertéből a' gazt,/

Becsületemből a' rágó fenét.

*Nőmnek s latrának /halni kell előbb/
 még lakolni kell.*

[Szinán jő]

/Barra/

/Uram/ /Zászlóm köszönti zászlódat, Korogbán/

[gondolkodva jár a' várfalon]

/D/ De mért lakoljon a' ki büntelen?

Mért én, ki ellen minden vétkezett?

[gondolkodik]

*/Hah ez dicső, felséges gondolat/
 királyi*

Teljes boszúm csak úgy /leszen/ lehet, ha ök

Elvesznek és én menten marad /két olvashatatlan betű átírása/ ok

Menten s azoknak inségén kaczagva

Kik engem /olly/ e' nagy kínra szántanak,

Igen! nekem még élve kell maradnom

/Barátaimnak s ellenségeimnek/

Ezen /kicsinséggel még tartozom/

csekély adóval /barátaimnak/ tartozom

/Barátaimnak/ /Barátaimnak /és/ s ellenségeimnek /tartozom/

Szinán

Zászlóm köszönti zászlódat, Korog bán

*Békét kívánsz, s azért magam jövök.
[szünet] /ördögbe/ is. Te itthon jól mulatsz.*

Mennyköbe

*Szép asszonyod van s jó pinczéd lehet.
Várhattam volna a' nyolczad napot
S a' gazdag erszényt melly|et/ illy drága főt
Mint a' tiéd, megváltson a' haláltól.
De lám! törökben emberség vagyok.
Hogy fáradástól megkíméljelek
Magam jövök be tudni pénzemet |?/
Vagy tán nem is várt vendéged vagyok?
Nem szívesen látsz |vár/ hozzád illy közel?
S a' törhetetlen hűségű Korog bán
Adott szavát |megszegte volna most/
feledni kezdené?
Se baj! Mi hozzád nem |jövénk magunk/
magunk jövénk*

Közlő: BRISITS FRIGYES.

LANG ÁDÁM GENOVÉVA-DRÁMAJA.

György Lajos Genovéva tárgytörténetéről írt cikkében (IK. 1929. évi 1—2. szám.) a magyar Genovéva-drámáról ezt írja: «A legkorábbi ismert adat szerint 1831 március 15-én adtak elő Debrecenben egy *Genovéva* című 5 felvonásos vitézi játékot, aztán 1841 július 24-én a kolozsvári Nemzeti színházban játszottak egy ugyanilyen című darabot. E két véletlenül feljegyzett dátum bizonyára nem meríti ki *Genovéva* összes magyar előadásainak számát. Mivel tudomásunk szerint Genovéva történetét magyarul színre csak Láng Ádám János, az első magyar színész-generáció legtehetségesebb tagja, alkalmazta, mindkét alkalommal bizonyára az ő vitézi játékának előadásáról van szó. Ez sem nyomtatásban meg nem jelent, sem kéziratban fenn nem maradt. Így természetesen ma már meg sem állapítható, hogy a Láng Ádám neve alatt szereplő egyetlen magyar Genovéva-dráma a maga fordította népkönyv saját színre alkalmazása volt-e, vagy pedig az akkor már fölös számmal található valamelyik német Genovéva-dráma átültetése. A gyanu mindenesetre az utóbbira esik, mert a hiányos magyar műsor gyors pótlására ez a módszer volt leginkább alkalmas.»

Láng Ádám elveszettnek hitt drámája megvan a Nemzeti Színház könyvtárának a pestmegyei játékszíni könyvtárból maradt kéziratai közt. Címe: *Genoveva | Az Asszonyi virtus tükre | Historiái érzékeny rajzolat 5 Felvonásban, | alkalmaztatta Láng Ádám.*

Személyek: *Zigfrid* vesztfáliai Márk gróf
Genoveva a' Hitvese, Brabántziai Márk grófné
Góló Fő udvar mester
Fait
Villibáld } a' Gróf Frigyessei
Dragó ifjú pohárnok